

at der var Grund til at foreslaa Bestemmelser, sigende til at lade Trediemands Indgreb i bestaaende Lyendekontraktforhold afføde et Ansvar, hvorom der efter den nu bestaaende Lovgivning ikke har været Spørgsmaal, samt i Forbindelse dermed og tilbøls som Følge deraf at foreslaa nye Regler for Parternes Afgang til ved Paategning i Studsmaalsbøgerne at vitterliggjøre Kontraktforholdets Bestaaen. Endelig har man ment, at der var fuld Høie til haabe i Lyendets og Husbondens Interesse at omordne Fæstemandsinstitutionen.

Overensstemmende hermed er nærværende Forslag affattet, og skal man med Hensyn til de enkelte Bestemmelser bemærke Følgende:

Til §§ 1—5.

Allerede tidligere har Ministeriets Opmærksomhed været henledet paa det mindre fyldestgørende i de i Lov af 10de Mai 1854 §§ 2—4 indeholdte Bestemmelser angaaende Fæstemænd. I Medfør af disse kan der af Øvrigheden paa ethvert Sted, hvor der dertil viser sig Trang, meddeles Bevilling til at være Fæstemænd; i Kjøbenhavn kan Ingen drive Forretning som Fæstemænd uden en saadan Bevilling; Øvrigheden fastsætter den Betaling, som Fæstemanden maa tage for sine Forretninger, og meddeler ham de fornødne Forholdsregler; hertil og til at fastsætte Straf for visse Overtrædelser af Fæstemændens Pligter indskrænke Lovens Bestemmelser sig. Svad nu særligt Kjøbenhavn angaar, da er det først ved en Højesteretsdom af 16de Novbr. 1858 statueret, at Bestemmelsen i Lyendelovens § 2 om, at Ingen her i Staden kan drive Forretning som Fæstemænd uden Bevilling, kun er givet med Hensyn til Personer, der fæste Lyende til at tjene her i Staden. Endvidere er det af Kjøbenhavns Kriminal- og Politirets Afdeling for offentlige Politifager statueret, at Overtrædelser af Lyendelovens § 2 i Mangel af Straffebestemmelser ikke kunne medføre Straf, medmindre der foreligger et særligt til den Paagældende rettet Politiforbud, hvis Overtrædelse kan afgive Grundlag for Straf. Deraf følger, at den Eneret for de autoriserede Fæstemænd, som Lovgivningen vistnok nærmest har tilfattet, og i hvilken den væsentligste Garanti for dem, der benytte Fæstemænds Mellemkomst, skulde søges, faktisk er saa godt som uden Betydning. Enhver kan give sig af med som Mellemmand at afslutte Kontrakter om Lyendeforhold, naar blot disse ikke angaa Tjeneste her i Staden, og i Kraft deraf betegne sig ved Stilt og paa anden Maade som Fæstemænd. Ligesom allerede herigennem betydelige Vanffeligheder opstaa ved at paase, at saadanne uautoriserede Personer ikke besatte sig ogsaa med Afslutning af Kontrakter angaaende Tjeneste her i Staden, og ligesom Forfølgningen af de Overtrædelser, som konstateres, yderligere er vanffeliggjort ved manglende Strafbestemmelser,

saaledes er altsaa Afslutningen af den store Mængde Kontrakter, som her i Staden afsluttes om Tjeneste udenfor Staden, i det Væsentlige ukontrolleret og prisgivet for de mest samvittighedsløse Personers Mellemkomst. At det under disse Omstændigheder, hvor Enhver saa godt som ufrasset kan konkurrere med de autoriserede Fæstemænd, er næsten uden Betydning, at der findes saadanne, og at disse ere pligtige at overholde de Forholdsregler, som Øvrigheden saavel i de kontraherende Parter som i det Offentliges Interesse foreskriver, turde være indlysende, og Kjøbenhavns Magistrat har derfor ogsaa tidligere, under Forudbetaling af at de paapegede Misligheder ikke kunne rettes ad Lovgivningens Vej, udtalt sig for ganske at have Fæstemandsinstitutionen. Egnede Misligheder ville selvfølgelig vise sig ethvert Sted, hvor Øvrigheden i Medfør af den gjældende Lovgivning finder, at der er Trang til Fæstemænd. At Fæstemandsinstitutionens Regulering og Udøvelse af streng Kontrol med samme i Kjøbenhavn er hensigtsmæssig, er udtalt saavel af Politidirektøren som af Kjøbenhavns Magistrat, og at det er ikke mindre i Lyendets end i Husbondens, og det Offentliges Interesse, at denne Forretning ikke falder i Hænderne paa samvittighedsløse Personer, turde være givet. Fæstemænds Mellemkomst til Afslutning af Lyendekontrakter indskrænker sig imidlertid nu vistnok ikke til Kjøbenhavn alene, hvad ogsaa Udtalelser under den Forhandling i Folkethinget, som gif forud for ovennævnte Beslutning, bekræfter. Der er derfor, efter Ministeriets Mening, al Anledning til ikke blot i Kjøbenhavn men ogsaa i Kjøbstæderne og, saavidt der efter vedkommende Amtsråds Skøn er Trang hertil, i Landjurisdiktioner at søge en betryggende Ordning tilveiebragt. Derfor taler endnu en væsentlig Omstændighed, den nemlig, at det i de senere Aar har vist sig, at Personer give sig af med endog i større Omfang at være Mellemmand for Antagelse af Folk til Tjeneste og Arbejde i Udlandet, hvorved betydelige Misbrug kunne og allerede tilbøls have vist sig at ville optaa. Udenrigsministeriet har allerede gjentagne Gange paa Foranledning af de danske Konsuler, navnlig i tyske Stæder, henledet Justitsministeriets Opmærksomhed paa, at der er Grund til at antage, at danske Undersaatter jævnlig under urigtige Fremstillinger af de faktiske Forhold forledes til at indgaa paa Kontrakter om Tjeneste og Arbejde i Udlandet, hvor de forefinde ganske andre Forhold, end der er stillet dem i Udsigt, og tilbøls hjemfalde til Nød og Glendighed, ja endog morast Førdærvelse og Undergang. De Undersøgelser, som i saa Henseende have været anstillede, have gjort det sandsynligt, at Misligheder ere tilstede, men ikke ledet til at kunne drage Noget til Ansvar, hvad der ogsaa stedse efter Forholdenes Bessaffenhed vil falde vanffelig. At her er Grund for Lovgivningen til at gribe ind, er Ministeriets bestemte Overbevisning, og at en Kon-